

sredstvo, da bi navdušila ljudstvo za uničenje narodne stvari, katera se je zadnja tri leta pod sedajnim občinskim odborom tako krepko razcvitala. Na čelu tej svojadi je znani klobučarski mojster in bivši župan, sicer rodom Slovenec, a žalibog sovražnik vsega, kar zamore služiti v narodni prosep. Po njegovem mnenju naj bi bila naša šola nemška, občinsko uradovanje nemško, in Bog si ga vedi kaj še vse nemško. Pa oglejmo si možaka še v društvenem oziru: Mej časom svojega županovanja tiral je pred sodnijo več ko 12 oseb, zgoli zaradi osebnih, po njem prouzročenih preprirov. In če se konečno ozremo na gmotno stališče, katerega je on kot župan občini nasproti zavzemal, vidimo žalibog, da je moral pozneje — ko so se njegovi računi na tanjko pregledali — povrniti občini znatno svoto denarjev. No, in takšen človek se predrzne, še upati in celo nagovarjati, da bi ga še volili? — Smešno! Kaj pa njegov pajdaš, tisti zloglasni „dichter“, kateri je bil zadnjič v „Slovenskem Gospodarju“ tako neusmiljeno pohvaljen? Ta pa od samega dolgega časa, ker nima družega opravka, zлага bajne vedno neumne pesni o narodnih poštenjakih, hoteč s tem pokazati svojo modrost za kakšno častno mesto v občinskih opravilih. Sicer pa je škoda za čas, o tem stvoru kaj več omenjati, ker je itak toliko uničen, da ne more kaj škodovati. Opozorjamo samo na to, da zahteva čast vsakega narodnjaka, da se takšnih narodnih „dvoživk“ ogiblje, da se pa udeleži volitve. Torej narodnjaki, le k volitvi! Čim več volilcev, tim sijajnejša zmaga.

Več narodnjakov.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Slovensko društvo je s svojim zadnjim zborovanjem v Šoštanji vse nemčurje in liberalce štajerske iznemirilo. Na vse strani lažejo in obrekujejo (in svetu zaterjujejo, da je društvo brez vsega pomena. No, zakaj se pa toraj toliko jezite in ujedate? Društvo je bilo potrebno in delalo bode neumno naprej. Slišati je, da je tirjanje slovenskih paralel in slovenskega učnega jezika na učiteljski v Mariboru posebno v Gradci zasmrdelo. Verujemo. Tam še vedno čepijo tisti čuki, kateri mislijo, da nemštvo kedaj pogoltne vse Slovence. — Državni zbor prične danes svoje zborovanje; šolska postava pride v pondeljek na dnevni red. — Volitve za mestni zastop Ljubljanski bodo 16. 17. in 19. aprila: iz volilnega zapisnika je 60 nemških penzionistov izbačenih; toti dedovje so vsi nekda iz Gradca, kder še sedaj denarje vzdigujejo in občinske doklade plačujejo, nalašč se preselili v Ljubljano, da pomnožijo število nemčurjev in pri volitvah pomagajo. No, sedaj je temu konec storjen. Nem-

čurji se silno jezijo, še bolje pa sramujejo, ker je tolika zvijača prišla na dan. — Na Ogerskem so ljudje silno razburjeni, zlasti magjarski: Jurij plem. Majlath, najvišji sodnik, 70letni starček, bil je v lastnej palači v Budimpešti od tolovajev sred noči napaden, zadržan in izropan, jezik so mu iztrgali in usta zamašili. Morivci so skoz okno se po vrvi spustili na tla in všli. Pravijo, da je prejšnji hlapec Sponga v porazumljeni hišnega husarja Brešča ubil Majlatha. Brešec je zaprt, Sponga pa je všel. V Karpatah je zapalo veliko snega, ki sedaj kopni in močno napenja ogerske reke, da se bojijo povodnji. — Hrvatje dalmatinski so silno hudi, da jim tlačijo nemščino v višje urade, in jim tudi iz Maribora došli g. Pavič ne ugaja, ker ne zna prav hrvatski.

Vnanje države. Nemški cesar Viljelm boleha tako, da je večjidel v postelji. Bismark hoče vvažanje tujega lesa na Nemško zabraniti zlasti hrastovih dog. To pa Nemcem ni po volji, ker nimajo doma zadosti hrastja in poslanci se močno upirajo Bismarku. — Ruski car pada se meseca maja h kronanju v Moskvo. Tje pričakujejo mnogo tujih gostov, med temi je tudi greški kralj, črnogorski in bolgarski knez, nadvojvoda Karl Ludvik, princ Karl pruski in princ Waldemar danski in bržčas tudi kralj perzijski. Železnico v Sibirijo pričnejo še letos staviti. — Rumuni nameravajo kanal skopati od Črneyode do Kustendža in tako Donav napeljati v Črno morje; za ladije iz Donava do Carigrada bi se pot skrčila za 500 kilometrov in vsi prepiri zavoljo ustja sedanjega Donavskega v Črno morje bili bi končani. — Srbski ministri so starega nadškofa odstavili in na mesto njegovo bil je izvoljen Mraović. Posvečenje škofovsko mu podeli Karlovački patrijarh. To je Srbe precej razžalilo. Sploh pa kralj Milan ni nič priljubljen in mogoče, da bode izgnan. — Črnogorci in Albanezi so se zopet zgrabili na Skadarskem jezeru v ladijah; Albanezi bili so tepeni. — Greki začnejo železnice staviti, 12 milijonov hočejo v to svrhu porabiti. — Turški sultan je v Libanon blizu svete dežele poslal Prenka Bib-Dodo, albanškega kneza, za poglavarja. Svet se temu čudi. V Albanijo kneza sultan ne pusti domov, a pošlje ga kot svojega namestnika v daljno Azijo. — V južnej Ameriki so Chileci vendar enkrat mir sklenoli z nesrečnimi Peruvijanci!

Za poduk in kratek čas.

Miramar.

„Človek že po svoji naravi hoče vedno več zvedeti“, glasi se oni znameniti stavek, s katerim pričinja svojo metafiziko modri Aristotelj, katerega izreki so zakoni. Da ustrežem temu

notranjemu nagonu, peljem se v četrtek 13. februarja, ko je popoldansko solnce toplo sijalo z vedrega neba, za morskim obrežjem po tesno-ozki, skalami in morju sè silo odvzeti cesti proti gradu Miramar, ki je bleskosijajen biser ponosne Adrije. Samotno pa veličastno se vzdiga iz sinjih adrijanskih valov to čarodejno bivališče nadvojvode Ferdinanda Maksa, toli nesrečnega cesarja Mehikanskega. On sam je vstvaril sè svojim bistrim duhom to veselo zavetje, kamor se je preselil, ko je zgubil kot guverner ali deželski poglavar Verono in lepo Lombardijo.

Arhitektonično krasno in umetno ozaljšano poslopje — zidano v normanskem zlogu — obdaja širok vrt, v katerem veselo rastejo drevesa, zelišča in cvetlice, katere je nadvojvoda ali sam prinašal iz daljnih krajev, kakor iz Brasilije, ali pa jih je pošiljati ukazal iz južnih dežel. Koder je bila svoj čas pusta goličava, vrsté se sedaj senčnati gaji ceder, cipres, akacij, banan in palem in drugih inozemskih cvetov, ki bi moža strokovnjaka silno zanimala, a mene nevedneža so le razveseljevale. Človek bi rad ostal in si postavil šotore v sredi paradiža cvetljic.

Raz griča stoječega v sredi vrta, ponuja se očesu rajsk pogled na valovito Adrijo in njene obali, ki so kakor zagrajene z mičnimi hišicami in z ličnimi palačami. Videl sem Schönbrun in Laksenburg, gledal prelepe vile v Wildbadsteinu in okolo Solnograda, občudoval sem krasne palače v Rimu in okolo Rima kakor v Napulji in okolo golfa Napuljskega in Bajskega, pa skoro mi svet ni tako dopadal, kakor v Miramaru.

Znotraj je gradič okinčan in opravljen še tako, kakor je bil takrat, ko je nadvojvoda Maks nesrečno odjadral za srečo v Mehiko. Pri vходу na zidu visi razno orožje, prineseno iz tujih dežel, okusno uredjeno in razdeljeno vmes pa velikansko beneško ogledalo.

Po hodnikih stoje ogromne posodve iz kinškega in japonskega porcelana, polne inostranskih cvetočih rož. Perzijski in arabski tepihi ležé razprostrti po parketih, kakor steklo gladkih. Nadvojvoda je bil mornar — mornarstvo je bilo življenje jegovega življenja — zato je tudi v gradu soba, polnoma podobna kajiti ali ladijski hišici, v katerej je pridno studiral, pisal in risal s trudom osnovane načrte. V to svojo delavnico je slišal in sliši vsakdo pljuskanje morskih valov, a skozi okno gleda v sobo Trst in luka Tržaška.

V bogati bukvarnici najdeš napis: *Memento Verona!* Nadvojvoda je neki sam rekel: to „memento“ — ta „spomni se“ berem, kadar se čutim žalostnega, nesrečnega, kajti nesrečnejši ne morem postati, kakor sem bil: zgubivši Verono in ž njo prelepo Lombardijo.

Sobe, v katerih je bivala jegova supruga

prenesrečna Šarlota, so olepšane s finim okusom, da bi smel biti v svojej krasoti majhen muzej umetnosti in komforta. V spalnici visi nad posteljo lepa molitvica k angelu varhu:

Angele Dei, qui custos es mei, me tibi commissum pietate superna: custodi, rege, gubernare. Amen.

V dvorani, za slovesne sprejeme in avdi-jence odločeni, sem čital obilo pomenljivih napisov, ki se lesketajo na umetno-izrezljanem in bogato pozlačenem stropu in po zidu, odetem z dragocenimi zagrinjali. Tu opominja eden izrek na previdnost: *Saepe sub dulci melle, venena latent.* — Gostokrat je pod sladkim medom strup zakrit. Drugi povdarja: *Vivitur ingenio, caetera mortis erunt* — Živiš le po duhu, drugo smrti zapade. Tretji svetuje: *Leve sit, quod bene fertur onus* — Lehek je jarm, ktere ga rad nosiš. Četrty dobro karakterizuje svojega vstvarnika Maksa samega, ki se je pravega junaka pokazal v svojej neizrečeni nesreči *Fortuna opes auferre, non animum potest* — Sreča zamore bogastvo vničiti, a ne poguma. Peti priča o vrlih krepostih nadvojvodovih: *Principis est virtus maxima, nosse suos* — Vladovalca največja čednost je: poznati svoje. Ah! da bi bil kot cesar Mehikanski kmalu spoznal Mehikance, da bi bil poznal jih nepoštenost in nezvestobo, lahkomišljenost in zvijačnost.

Vsega priporočila so vredne besede, katere sem bral nad tronom z zlatom, srebrom in svilo prepreženim: Si fortuna tonat, caveto mergi, si fortuna iuvat, caveto tolli — če burja buči, glej, da ne utoneš, če se sreča smeji, glej da se ne prevzemeš.

To so modri izreki, katerih resnico je Maks sam skušal in okusil. Dvorano zaljšate dve veliki sliki, katerih edna prestavlja sprejem mehikanske deputacije, katere je dne 10. aprila 1864. leta došla iz dalnje Amerike v Miramar, da si Maksa izprosi in proglasi svojim cesarjem. Druga predočuje odhod iz Miramara v Mehiko — iz palače v grob.

Za vse dobro in lepo toli vneti in v resnici duhoviti mož je žalostno končal v novem cesarstvu.

Predsednik ljudovlade krvoželni, divji Juarez ga je ukazal — vsem milim prošnjam in vsemu skrbnemu posredovanju vkljub — brez vsmiljenja dne 19. junija 1867. leta ustreliti. Umrl je obžalovan, občudovan in slavljen. Jegovo truplo pak počiva v skupni rakvi cesarske hiše pri očetih kapucinih na Dunaji. In Miramar! to ljubeznjivo bivališče vesele sreče leži danes tiho, samotno, žalostno. Ono je kakor sanj iz prošlosti. Pesen je od kamna in lesa, ki pripoveduje o nagli spremembi posvetne, goljufive sreče. Minoli niso le za Aranjuez lepi dnevi, tudi za Miramar jih ni več, ni jih več za Lakromo.

Tukaj naj končam svoje popotne spomine, katere bi lahko nategnil še s tem, kar sem videl od Trsta do bele Ljubljane in dalje do Klavdije Celje, ki leži na oglu Savinjske doline, katera je po sodbi mnogo-potujočega Sebastijana Brunnerja edna najlepših dolin v Avstriji. Čas je, da se vrnem domov, vsaj sem dolgo stikal in se pomikal po svetu. Pa resnica je, da potovanje mnogo koristi, ker bistri um, ostri pogled, vzvišuje duha, napolnjuje glave z lepimi idejami in srce z blažilnimi čuti. Poleg tega še širi in množi potovanje ljubezen do domovine, ker človek spozna, da je več vredna domača gruda, ko na tujem zlata ruda. Z Bogom torej blagovoljni čitatelj! odpusti, ako te je pri čitanju kedaj grabila nevolja in zgrabila jeza. Ti morebiti porečeš vesel Deo gratias! Da je spis končan, a tudi jaz podpisem z veseljem pod njega svršetek Gloria Deo! sosebnosti, da mi je sreča na potu vedno mila bila.

Na god sv. Rajmunda Pennafortskega 1879.
M. N.

Smešnica 14. Kmet proda kupcu kobilo. Ko se zopet ž njim snide, vpraša ga, kako da je kaj zadovoljen s kobilo? Nič kaj, odgovori, kupec, poginola mi je. Aj, aj pravi kmet, tega pa pri meni nikdar ni storila.

Razne stvari.

(Svitli cesar) so ptujskim vojaškim veteranom podarili 50 fl. Vkljub temu pa baje hočejo tota možje zvečinoma Slovenci potegniti na binkoštno nedeljo z nemčurji in slaviti cesar Jožefovo podobo, ki je bil nemški, ne pa avstrijski cesar.

(Društvo sv. Mohorja) pristopilo je 2000 novih udov.

(Hmelja) bilo je l. 1881 na Štajerskem zasajenega na 1112 hektarah, vsaka je dala po 144—250 Kilo. Lani je hmelj veljal sprva 200 do 240 gold., pozneje 400 fl. meterski cent. Letos ga bodo veliko zasadili. Za kolje pa posekajo neizrečeno veliko mladih smrek.

(Veselica) celjskega kat. podpor. društva na belo nedeljo bila je vrlo dobro obiskovana in je se izvrstno obnesla. Hvala vsem sodelalcem, zlasti pevskega zboru!

(Celjsko učiteljsko društvo) je imelo dnes svoje zborovanje. Govorila sta gg. Lopan in Brezovnik.

(V Pilštanji) baje 46% plačujejo davka za občinske potrebe! Sejmi pa dajo časih po 70 fl. mestnine.

(Mahrenberški go's. Baumgartner) deliva kot šolski nadzornik robce, 115—30 kr. vredne, med deco, učiteljem pa „Ehrengabe“ ali Judeževe srebrnike prusko-nemškega šulverajna.

(Žile prerezal) na vratu si je Pile v Očeslavcih in umrl.

(Slovenščine nismožen dav. uradnik) v Mariboru je dobil iz uradnice dr. Dominkuševe slovensko kupno nagodbo pa djal: „Sie müssen schon länger warten, ich kann das nicht lesen, diese Sprache verstehe ich nicht“. Ukaz finančnega ministra od 12. marca 1862, števila 12.854 veli, da se imajo takšne vloge „unweigerlich“ sprejemati in v istem jeziku rešiti, v katerem se vložijo. Ne dvomimo pa, da bode ova vloga slovenski rešena. Marsikomu bode pa to kažipot, da ima slovenski vedeti, kdor hoče na Slovenskem uradnik biti.

(Poslanca dr. Radaja) želijo celjski nemškutarski prvaki v Srbijo in Bolgarijo odpraviti, pa ne bode šel, to naj le verjamejo. Slovenci pa vidimo, kako nesramna svojat se pri nas šopiri in domačine iz domovine izganja, da bi več tujcev in prusakov prostora imelo.

(Kramer Wagner) v Šoštanji je zbobnal „Ortsgruppe“ nemškega šulverajna, nekov Reichenberg pa v Slov. Bistrici. Reveži se napenjajo, da bodo še pokniti morali.

(Celjski lisjak) poln slovniških kozlov psuje zopet na slovenske domoljube in blato kida na slovenske posojilnice. Nahaja se pa nekde nemško-liberalna posojilnica, ki od „purgarjev“ pobira 6% od „paurov“ pa 9 procentov. No, to so lepi kmetijski prijatelji! Ali ne?

(Se v „kloster“ šel) bo celjski Glantschnigg, saj pa tako „brumno“ pisari o velikonočni aleluji, da je kaj ter maže zelo pobožno nemškutarsko strd liberalnim kmetom slovenskim med zobe. Ti ga pa ližejo, da se jim res moramo smejeti.

(Ptujski liberalci) hočejo na binkoštni pondeljek razkriti cesar Jožefovo podobo in turnerje od vseh vetrov sveta v goste povabiti. Slovenci pa nameravajo binkoštni pondeljek sklicati velik ljudski shod. To bode bržčas najboljši odgovor veliko-nemškim demonstracijam na slovenskih tleh.

(Ogenj) je baronu Puthonu pri Celji 10 oralov lepega gozda pokončal.

(Celjska „vahterca“) je Slovence dolžila, da so zakrivali oškodovanje cesar Jožefove podobe. Toda zvedelo se je, da je to storil razposajeni paglavec nekega nemškega uradnika. Vsled tega „vahterca“ kar molči o tej zadevi.

(Z Dobrne) se nam piše, da je tamošnji Novigrad kupil gosp. Adolf Kogan iz Odese na Ruskem. Dosedanji lastnik, g. Adolf pl. Leyritz, bival je ondi od leta 1864, županoval zaporedoma skoz 12 let; bil je dobitnik cerkvi, šoli, občini, vbožcem. Poročilo pristavlja, da je prodajalec po rodu Nemec, pa pravi Nemec, bil je toraj Slovenec popolnoma pravičen ter je polovičarskim po-sili-nemcem krepko na prste stopal, kedar se je ponudila priložnost potegovati se za pravico.